

Lauri Annelin.

Lähetetään Pankinjohtaja Risto Rydin

..... tiedoksi.

Helsingissä, Ulkoasiainministeriössä, huhti kuun

..... 13 päivänä 19 31.

Toimeksi saanut:

Lauri Annelin

N:o 18943

N.o 109/1205 K.D. 1930,

Suomen Lähetystö

Jäkjennös.

Tukholmassa.

Tukholmassa, huhtikuun 7 päivänä 1931.

Finlands Beskickning

i Stockholm.

№ 728.

Ulkoasiainministeriölle

H e l s i n k i.

Ruotsi ja Venäjän puutavaradumping.

Viitaten Ministeri Erichin otsakeasiaa koskemaan kirjelmään № 725 ilmoitan kunnioittaen keskustelleeni päällikköni ohjeitten mukaisesti johtaja Hans Halsin kanssa. Kuten tunnettua, on hra Hals puutavara-agenttina hankkinut itselleen erinomaisen laajan kokemuksen ja ammattitaidon myyntitekniikan alalla. Hän suhtautui hyvin skeptillisesti mahdollisuuteen päästä Neuvosto-Venäjän kanssa sellaiseen yhteisymmärrykseen, joka takaisi muille vientimaille kaikin puolin niin suotavan hinnannousun. Yksistään se seikka, että Venäjä jo on ehtinyt myydä koko tuotantonsa, aiheuttaa sen, että hintojen kohottamista koskeva kysymys ei tässä vaiheessa saata todella kiinnostaa polkumyynnistä vastuunalaisia neuvostolaisia piirejä.

Lähetystöneuvos: B o r e n i u s.

J ä l j e n n ö s .

Suomen Lähetystö
Tukholmassa.

Tukholmassa, huhtikuun 4 päivänä 1931.

Finlands Beskickning
i
Stockholm.
N:o 725.

U l k o a s i a i n m i n i s t e r i ö l l e,
Helsinki.

Ruotsi ja Venäjän puutavaradumping.

T.k. 2 päivänä oli Svenska Dagbladetissa Helsingistä lähetetty, otsikossa mainittua asiaa koskeva sähkösanoma, minkä johdosta asetuin puhelinyhteyteen pääkonsuli Savolahden kanssa, luin hänelle sähkösanoman sisällön sekä tiedustelin, kuinka asiaa Helsingissä arvostellaan. Hra Savolahti tällöin pyysi Lähetystä hankkimaan tarkempia tietoja Ruotsin kannasta sekä tiedoittamaan ne Ministeriölle.

Kun minun muutaman tunnin perästä on lähdettävä Genèveen, voin ainoastaan lyhyesti selostaa kahden keskustelua, jotka minulla tänään asiasta on ollut.

Puolin tunnin keskustelussa pankinjohtaja Rydbeckin kanssa hra R. lausui seuraavaa:

Eräessä keskustelussa, joka hra Rydbeckillä viime tammikuussa minun luonani oli m.m. Ministeri Procopén ja minun kanssa, hän viittasi siihen mahdollisuuteen, että Venäjän läntiset naapurimaat ehkä voisivat yrittää saada Venäjän kanssa aikaan sellaisen sopimuksen, että Venäjä ei möisi puutavaratuotteitaan,

suorastaan Englantiin ja muualle, vaan käyttäisi pohjoismaisten puutavaraliikkeiden välitystä sillä tavoin, että nämä ostaisivat Venäjän tuotteet sekä omalla riskillään huolehtisivat laivauksesta ja tavaran edelleen myymisestä. Asiaa tarkemmin harkitessaan hra R. kuitenkin oli tullut siihen päätelmään, että tällainen yritys olisi uhkarohkea ja että arvaamattomia yllätyksiä voisi sattua; Venäjä saattaisi joko tarkoituksellisesti tai ylivoimaisista syistä tehdä tilausten suorittamisen mahdottomaksi.

Sellaisen sopimuksen aikaansaamista, josta sähkösanomassa mainitaan, hra R. sitävastoin piti sekä suotavana että mahdollisena. Siinä olisi sovittava asianoimaisten valtioiden vientiosuuksista (kontingenteista) sekä hinnoista, aloitteen pitäisi välttämättömästi lähteä Venäjän taholta, sopimukseen pitäisi osallistua Suomen, Ruotsin ja Norjan. Ruotsissa tätä asiaa kyllä on paljonkin suunniteltu ja siitä keskusteltu. Hanketta erityisesti kannattaa entinen lähettiläs Axel Wallenberg, joka kai mahdollisissa neuvotteluissa tulisi Ruotsia edustamaan. Vastakkaisella kannalla on m.m. Ruotsin puutavaravientiyhdistyksen johtaja, hra Wilhelm Ekman. Palattuaan muutama päivä sitten Englannista hra Rydbeck ulkoasiainministerin pyynnöstä oli käynyt tämän puheilla sekä puoltanut asian vireillä pitämistä ja jatkamista. Luottamuksellisesti hän kertoi departementin olleen asiasta keskusteluissa rouva Kollontayn kanssa, jolle oli huomautettu, että ollaan^{valmiit} määrättyillä ehdoilla vakavasti keskustelemaan, mutta että odotetaan Venäjän aloitetta. Tilanne on hra R:n mielestä sellainen, että Venäjän naapurimaiden puutavaraliikkeiden asema ei missään tapauksessa voisi tällaisen sopimuksen vaikutuksesta huonontua, ei siinäkään tapauksessa, että Venäjä vilpistelisi sopimuksen noudattamisessa. Venäjän puutavaradumping on nyt kehittynyt sellaiseen järjettömyy-

teen, että toisinaan on kysymyksenalaista, saavatko venäläiset, joiden pyrkimyksenä tietysti on ulkomaisen valutan hankkiminen, edes kaikkia laivausmenojaan peitettyksi, puhumattakaan siitä, että saisivat mitään huomattavaa vastiketta itse tavarasta, sen Venäjällä tapahtuneesta kuljetuksesta ja siellä suoritetusta orjatyöstä. Hra R:n käsityksen mukaan Venäjällä alkaa voittaa alaa sellainen käsitys, että tästä järjettömästä propagandapolitiikasta on luovuttava ja palattava sellaiseen varsinaiseen talouspolitiikkaan, joka on jossain järjellisessä yhteydessä viisivuotissuunnitelman kanssa. Hän viittasi tässä suhteessa erääseen Timesissä maaliskuun 26 päivänä olleeseen, Riistä lähetettyyn sähkösanomaan, jota lehti sanotun päivän numerossa kommentoi otsakkeella "Changes in Soviet factories. Payment by results", ja jossa selostetaan sitä uutta periaatetta, jonka mukaan Venäjälläkin olisi palkkaa maksettava työn laadun mukaan. Hän mainitsi saaneensa muitakin todisteita siitä, että siellä alkaa olla vallalla pyrkimys palata entiseen NEP-järjestelmään. Kaikki tämä viittaa siihen, että sellainen yhteisymmärrys taloudellisella alalla, jota lähinnä on pidetty utopiana, alkaneen olla mahdollisuuksien rajoissa.

Niiden taholta, jotka ovat vastakkaisella kannalla, huomautetaan erityisesti, että Englanti voipi muuttaa kantansa sekä ryhtyä ajamaan ja johtamaan Venäjän vastaista talouspolitiikkaa. Hra R. myönsi, että jos Englannissa nyt olisi tapahtunut tai tapahtuisi hallituksen vaihdos, käänne sellaiseen suuntaan olisi ajateltavissa, joskohta Englannin nykyinen sopimus Venäjän kanssa silloinkin jäisi voimaan ja tuottaisi vaikutuksiaan. Hän arveli muuten, että sellainen käänne ei liene todennäköinen, koska Englanti vaivoin saisi Saksaa, Italiaa ja Amerikan Yhdysvaltoja liittoutumaan mihinkään Venäjään kohdistuvaan kaupalliseen saartoon. Venäjän pakkotyöstä

ja muistakin syistä johtuvat moraaliset arvelut ovat kylläkin oikeutetut, mutta hra R. ei luullut Venäjän pieniä naapurivaltioita voitavan syyttää siitä, että nekin omilla keinoillaanpyrkivät eräitä elinetsujansa valvomaan.

Kaikesta päättäen hra R. siis pitää mainittuja suunnitelmia käytännöllisesti tärkeinä ja täyttä huomiota, ansaitsevina.

Tänään olen vielä keskustellut kabinettisihteeri Henningsin kanssa, mainitsematta hänelle mitään edelläselostetusta keskustelusta. Hra H. myönsi yleisessä muodossa, että eräitä tunnusteluja (trevare) oli ollut; itse hän sanoi suhtautuvansa asiaan hyvin skeptillisesti. Hän oli taipuvainen olettamaan, että jos Englanti muuttaa kantansa ja suhtautumisensa Venäjään, Venäjän läntisten naapurien asema käy ikäväksi, jos ovat antautuneet tällaiseen sopimukseen Venäjän kanssa. Näitä voidaan silloin syyttää siitä, että ne vastustavat yhteistoimintaa Venäjää vastaan, ja toisaalta voidaan moittia niitä siitä, että ne ovat saaneet ^{aikaan} puutavarain hintojen nousun Englannissa. Hra H. tehosti erityisesti sitä, että tässä on kysymyksessä asia, joka kysymyksenalaisissa maissa jää asianomaisten liikkeiden hoidettavaksi. Sain lähinnä sen käsityksen, että hra H. ei ollut erityisesti kysymykseen syventynyt, taikka että hän ei halunnut tarkemmin siihen puuttua.

Lähetystöneuvos Borenius puolestaan on ollut keskusteluissa samasta asiasta; niitä hän piakkoin tulee tarkemmin selostamaan.

M i n i s t e r i : R. Erich.